

بنام خدا



معاونت محیط زیست انسانی  
دفتر ارزیابی زیست محیطی

ضوابط و معیارهای محیط زیستی  
استقرار واحدهای خدماتی

اسفند ۱۳۹۸

**ماده ۱ -** مفاهیم برخی از واژه‌ها و عبارات به کار رفته در این ضابطه به قرار زیر می‌باشد:

**الف- محدوده شهر:** در ماده (۱) قانون تعاریف محدوده و حریم شهر، روستا و شهرک و نحوه تعیین آنها مصوب ۱۳۸۴/۱۰/۱۴ چنین آمده است «محدوده شهر عبارت است از حد کالبدی موجود شهر و توسعه آتی در دوره طرح جامع و تا تهیه طرح مذکور در طرح هادی شهر که ضوابط و مقررات شهرسازی در آن لازم‌الاجرا می‌باشد. شهرداری‌ها علاوه بر اجرای طرح‌های عمرانی از جمله احداث و توسعه معابر و تأمین خدمات شهری و تأسیسات زیربنایی در چارچوب وظایف قانونی خود کنترل و نظارت بر احداث هر گونه ساختمان و تأسیسات و سایر اقدامات مربوط به توسعه و عمران در داخل محدوده شهر را نیز به عهده دارند».

**تبصره ۱:** محدوده شهرهایی که به تازگی از روستا به شهر تبدیل شده‌اند، تا زمانی که برای آن، طرح جامع یا هادی شهری به تصویب نرسیده باشد، همان محدوده طرح هادی روستایی خواهد بود.

**ب- حریم شهر:** مطابق ماده (۲) همان قانون، عبارت است از قسمتی از اراضی بلافصل پیرامون محدوده شهر که نظارت و کنترل شهرداری در آن ضرورت دارد و از مرز تقسیمات کشوری شهرستان و بخش مربوط تجاوز ننماید. به منظور حفظ اراضی لازم و مناسب برای توسعه موزون شهرها با رعایت اولویت حفظ اراضی کشاورزی، باغات و جنگل‌ها، هر گونه استفاده برای احداث ساختمان و تأسیسات در داخل حریم شهر تنها در چارچوب ضوابط و مقررات مصوب طرح‌های جامع و هادی امکان‌پذیر خواهد بود.

**ج- محدوده روستا:** به استناد ماده (۳) همان قانون عبارت است از محدوده‌ای شامل بافت موجود روستا و گسترش آتی آن در دوره طرح هادی روستایی که با رعایت مصوبات طرح‌های بالا دست تهیه و به تصویب مرجع قانونی مربوط می‌رسد. دهیاری‌ها کنترل و نظارت بر احداث هر گونه ساخت و ساز در داخل محدوده را عهده‌دار خواهند بود.

**تبصره ۲-** روستاهایی که در حریم شهرها واقع می‌شوند مطابق طرح هادی روستایی دارای محدوده و حریم مستقل بوده و شهرداری شهر مجاور حق دخالت در ساخت و ساز و سایر امور روستا را ندارد.

**تبصره ۳-** روستاهایی که به موجب طرح‌های مصوب جامع و هادی در داخل حریم شهرها واقع شوند در صورت رسیدن به شرایط شهر شدن، شهر مستقل شناخته نشده و به صورت منفصل به عنوان یک ناحیه یا منطقه از نواحی یا مناطق شهر اصلی تلقی و اداره خواهند شد و برای آنها در قالب طرح‌های جامع و تفصیلی ضوابط و مقررات ویژه متضمن امکان استمرار فعالیت‌های روستایی تهیه و ملاک عمل قرار خواهد گرفت.

**تبصره ۴-** محدوده روستاهای فاقد طرح هادی، با هماهنگی شورای اسلامی روستا توسط بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در قالب بافت مسکونی روستا پیشنهاد گردیده و به تصویب مراجع قانونی مربوطه در استان میرسد.

**د- طرح جامع شهر:** مطابق بند (۲) از ماده (۱) قانون تغییر نام وزارت آبادانی و مسکن به وزارت مسکن و شهرسازی و تعیین وظایف آن، مصوب ۱۶ تیر ۱۳۵۳ طرح جامع چنین تعریف شده است:

«طرح جامع شهر عبارت از طرح بلند مدتی است که در آن نحوه استفاده از اراضی و منطقه‌بندی مربوط به حوزه‌های مسکونی، صنعتی، بازرگانی، اداری و کشاورزی، تأسیسات و تجهیزات و تسهیلات شهری و نیازهای عمومی شهری، خطوط کلی ارتباطی و محل مراکز و انتهای خط (ترمینال) و فرودگاه‌ها و بنادر و سطح لازم برای

ایجاد تأسیسات و تجهیزات و تسهیلات عمومی مناطق نوسازی، بهسازی و اولویت‌های مربوط به آن تعیین می‌شود و ضوابط و مقررات مربوط به کلیه موارد فوق و همچنین ضوابط مربوط به حفظ بنا و نمادهای تاریخی و مناظر طبیعی، تهیه و تنظیم می‌گردد. طرح جامع شهر بر حسب ضرورت، قابل تجدید نظر خواهد بود».

**ه - طرح هادی شهر:** این طرح طبق تعریف مندرج در بند (۴) ماده (۱) قانون تغییر نام وزارت آبادانی و مسکن به وزارت مسکن و شهرسازی و تعیین وظایف آن مصوب ۱۳۵۳ عبارت از طرحی است که در آن جهت گسترش آتی شهر و نحوه استفاده از زمین‌های شهری برای عملکردهای مختلف به منظور حل مشکلات حاد و فوری شهر و ارائه راه‌حل‌های کوتاه مدت و مناسب برای شهرهایی که دارای طرح جامع نمی‌باشند، تهیه می‌شود.

**و- طرح تفصیلی:** برابر بند (۳) از ماده (۱) قانون تغییر نام وزارت آبادانی و مسکن به وزارت مسکن و شهرسازی و تعیین وظایف آن مصوب سال ۱۳۵۳ مجلس شورای ملی طرحی است بر اساس معیارها و ضوابط کلی طرح جامع شهر نحوه استفاده از زمین‌های شهری در سطح محلات مختلف شهر و موقعیت و مساحت دقیق زمین برای هر یک از آنها و وضع دقیق و تفصیلی شبکه عبور و مرور و میزان و تراکم جمعیت و تراکم ساختمانی در واحدهای شهری و اولویت‌های مربوط به مناطق بهسازی و نوسازی و توسعه و حل مشکلات شهری و موقعیت کلیه عوامل مختلف شهری در آن تعیین می‌شود و نقشه‌ها و مشخصات مربوط به مالکیت بر اساس مدارک ثبتی تهیه و تنظیم می‌گردد.

**ز- طرح توسعه و عمران (جامع) ناحیه‌ای:** این طرح در اجرای وظایف محول شده در قانون تغییر نام وزارت آبادانی و مسکن به وزارت مسکن و شهرسازی و تعیین وظایف آن مصوب سال ۱۳۵۳ و تصویب نامه شماره ۷۰۹۷۱/ت/۴۰۷ هـ مورخ ۱۳۷۳/۱۱/۵ هیأت وزیران، به منظور تدوین سیاست‌ها و ارایه راهبردها در زمینه هدایت و کنترل توسعه و استقرار مطلوب مراکز فعالیت، مناطق حفاظتی و همچنین توزیع متناسب خدمات برای ساکنان شهرها و روستاها در یک یا چند شهرستان که از نظر ویژگی‌های طبیعی و جغرافیایی همگن بوده و از نظر اقتصادی، اجتماعی و کالبدی دارای ارتباطات فعال متقابل باشند، تهیه می‌شود.

**ح- طرح مجموعه شهری:** به استناد بند (۴) ماده (۱) آیین نامه نحوه بررسی و تصویب طرح‌های توسعه و عمران محلی، ناحیه‌ای، منطقه‌ای و ملی و مقررات شهرسازی و معماری کشور طرحی است که برای شهرهای بزرگ و شهرهای اطراف آنها تهیه می‌شود. به عبارت دیگر محدوده‌ای است جغرافیایی که از یک شهر مرکزی و حداقل دو شهر پیرامونی و نواحی روستایی مابین آنها تشکیل یافته که تمامی شهرهای پیرامونی آن با شهر مرکزی دارای یکپارچگی اقتصادی، اجتماعی و خدماتی بوده و لازم است تحت مدیریت یکپارچه باشد.

**ط- طرح شهرک‌های مسکونی:** طرحی که برای ایجاد یک مرکز جمعیتی جدید در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها با شرایط و ضوابط مندرج در بند (الف) ماده (۲) آیین نامه مربوط به استفاده از اراضی و احداث بنا و تأسیسات در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها مصوب سال ۱۳۵۵ تهیه می‌شود.

ی- **کاربری اراضی شهر:** برابر ابلاغیه شماره ۳۰۰/۳۱۰/۱۷۹۷۰ مورخ ۸۹/۳/۲۶ شورای عالی شهرسازی و معماری ایران کاربری اراضی محدوده شهر شامل مسکونی، آموزش تحقیقات و فناوری، آموزشی، اداری و انتظامی، تجاری- خدماتی (انتفاعی و غیرانتفاعی)، ورزشی، درمانی، فرهنگی-هنری، پارک و فضای سبز، تجهیزات شهری، تاسیسات شهری، حمل و نقل و انبارداری، نظامی، باغات و کشاورزی، میراث تاریخی، طبیعی، تفریحی و توریستی و حریم می‌باشد.

ک- **طرح هادی روستا:** مطابق بند (۹) ماده یک آیین نامه نحوه بررسی و تصویب طرح‌های توسعه و عمران محلی، ناحیه‌ای منطقه‌ای و ملی و مقررات شهرسازی و معماری کشور موضوع تصویب نامه شماره ۵۵۸۷۳ ت ۲۱۴۱۴ ه مورخ ۱۳۸۷/۱۰/۲۰ هیئت وزیران عبارت از طرحی است که ضمن ساماندهی و اصلاح بافت موجود میزان و مکان گسترش آبی و نحوه استفاده از زمین برای عملکردهای مختلف از قبیل مسکونی، تولیدی، تجاری و کشاورزی و تأسیسات و تجهیزات و نیازمندی‌های عمومی روستایی را حسب مورد در قالب مصوبات طرح‌های ساماندهی فضا و سکونتگاه‌های روستایی یا طرح‌های جامع ناحیه‌ای تعیین می‌نماید.

ل- **کاربری اراضی روستا:** عبارت است از کاربرد یا استفاده‌ای که از یک قطعه زمین، محدوده و یا فضای مشخص صورت می‌گیرد. عمده کاربری‌هایی که در فرایند تهیه و اجرای طرح هادی روستایی مورد استفاده قرار می‌گیرد، شامل کاربری مسکونی، تجاری، آموزشی، درمانی، فرهنگی، اداری، انتظامی، مذهبی، تاسیسات و تجهیزات روستایی، ورزشی، صنعتی و کارگاهی، زراعی، باغات، دامداری و بایر می‌باشد.

م- **سکونتگاه:** کلیه شهرها، روستاها، شهرک‌های مسکونی و مجتمع‌های مسکونی که دارای حداقل بیست خانوار ساکن می‌باشند. ملاک تشخیص جمعیت خانوار، آخرین سرشماری مرکز آمار ایران می‌باشد.

تبصره ۵- برای شهرک‌های مسکونی و مجتمع‌های مسکونی حسب موقعیت قرارگیری در خارج حریم شهر و محدوده روستا، فواصل شهر یا روستا با توجه به موقعیت وقوع آنها مد نظر قرار گیرد.

ن- **سایر مراکز جمعیتی:** شامل سکونتگاه‌های با جمعیت کمتر از ۲۰ خانوار، مدرسه، دانشگاه، بیمارستان، درمانگاه، پادگان، ندامتگاه که در حال فعالیت و دایر می‌باشند، می‌گردد.

س- **پهنه‌های حریم شهر:** به استناد مصوبه ۳۰۰/۵۹۶۶۹ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۲۷ شورای عالی شهرسازی و معماری پهنه‌های پنجگانه حریم شهرها شامل تمام یا برخی از موارد زیر خواهد بود:

۱- **پهنه حفاظت:** پهنه‌ای است که در آن تاکید بر حفظ وضعیت طبیعی موجود و جلوگیری از دخل و تصرف در آن است و مشتمل بر مناطق چهارگانه حفاظت محیط زیست، محدوده‌های آب خوان و سفره‌های آب زیرزمینی، جنگل و اراضی جنگلی، عرصه‌ها و حرایم آثار با ارزش تاریخی، فرهنگی و طبیعی ثبتي و ارزشمند و سایر عرصه-هایی است که به هر دلیل حفاظت از آنها ضروری است.

۲- **پهنه کشاورزی:** پهنه‌ای است شامل کلیه عرصه‌های باغی، زراعی مرتبط با تولید محصولات کشاورزی.

۳- **پهنه مراتع:** پهنه‌ای است شامل مراتع درجه یک، دو و سه.

۴- **پهنه طبیعی:** پهنه‌ای است شامل عرصه‌های منابع طبیعی فاقد پوشش مرتعی و جنگلی.

۵- پهنه سطوح آبی: (طبیعی و مصنوعی) نظیر دریاچه‌ها، تالاب‌ها، رودخانه‌ها و مسیل‌ها، مخازن سدها و حریم کمی و کیفی آنها و غیره.

س- **مجتمع‌های صنفی:** برابر ماده یک آئین‌نامه نحوه ایجاد مجتمع‌های صنفی (موضوع مصوبه شماره ۱۲۰۳۰۸/ت ۳۹۷۲۵ ک مورخ ۱۳۸۷/۰۷/۱۷ وزیران عضو کارگروه حل مشکلات اصناف) مکانی است دارای محدوده و مساحت معین با امکانات زیربنایی و خدمات ضروری برای استقرار مجموعه‌ای از واحدهای صنفی آلاینده، عمده‌فروشی‌ها و مانند آنها.

ع- **حریم کمی و کیفی آب‌های سطحی:** به استناد ماده یک آیین‌نامه مربوط به بستر و حریم رودخانه‌ها، انهار، مسیل‌ها، مرداب‌ها، برکه‌های طبیعی و شبکه‌های آبرسانی، آبیاری و زهکشی (موضوع تصویب‌نامه شماره ۳۶۰۴۶ ت ۳۶۸۷ ه مورخ ۱۳۷۹/۰۸/۱۶ و اصلاحیه بعدی آن به شماره ۵۸۹۷۷/ت ۲۹۱۰۱ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۸ هیات وزیران) حریم کمی و کیفی و منابع آب‌های سطحی چنین تبیین شده است:

- رودخانه: مجرای طبیعی که آب به طور دائم یا فصلی در آن جریان داشته باشد.

- **نهر طبیعی:** مجرای طبیعی که آب به طور دائم یا فصلی در آن جریان داشته و دارای حوضه آبریز مشخصی نباشد.

- **نهر سنتی:** مجرای آبی است که به وسیله اشخاص به صورت غیر مدرن احداث شده باشد.

- **مرداب:** زمین باتلاقی، مسطح و پستی است که دارای یک یا تعدادی آبراهه باشد و معمولاً در مد بزرگ دریا زیر آب رود، همچنین اراضی پستی که در مناطق غیر ساحلی در فصول بارندگی و سیلاب غرقاب شده و معمولاً در تمام سال حالت باتلاقی داشته باشد.

- **برکه:** اراضی پستی است که در اثر جریان سطحی و زیر زمینی آب در آنها جمع شده و باقی می‌ماند.

- **مسیل متروک:** مجرای طبیعی است که تحت تأثیر عوامل طبیعی یا غیرطبیعی، امکان حدوث سیلاب در آن وجود نداشته باشد.

- **شبکه‌های آبیاری و زهکشی و کانال‌ها:** مجاری مستحدثه‌ای هستند که به منظور آبرسانی، سالم‌سازی اراضی و یا انتقال آب ایجاد شده یا می‌شود.

- **بستر:** آن قسمت از رودخانه، نهر یا مسیل است که در هر محل با توجه به آمار هیدرولوژیک و داغاب و حداکثر طغیان با دوره برگشت ۲۵ ساله به وسیله وزارت نیرو یا شرکتهای آب منطقه‌ای تعیین می‌شود.

- **حریم:** آن قسمت از اراضی اطراف رودخانه، مسیل، نهر طبیعی یا سنتی، مرداب و برکه‌های طبیعی است که بلافاصله پس از بستر قرارداد و به عنوان حق ارتفاع برای کمال ارتفاع و حفاظت کمی و کیفی آنها لازم است و طبق مقررات این آیین‌نامه توسط وزارت نیرو یا شرکتهای آب منطقه‌ای تعیین می‌گردد.

حریم کمی انهار طبیعی، رودخانه‌ها و مسیل‌ها (اعم از اینکه آب دائم یا فصلی داشته باشند) و مرداب‌ها و برکه‌های طبیعی برای عملیات لایروبی و بهره‌برداری، از یک تا بیست متر و برای حفاظت کیفی آب رودخانه‌ها، انهار طبیعی و برکه‌های تأمین کننده آب شرب مقطوعاً یکصد و پنجاه متر خواهد بود.

**ف- حریم کیفی آب‌های زیرزمینی:** عبارت است از تعیین محدوده‌ها یا حریم‌های حفاظت کیفی در چندین سطح برای منابع آب زیرزمینی در مقابل آلاینده‌های ناشی از فعالیت‌های انسانی که برای هر کدام از سطوح حریم کیفی، محدودیت‌ها و تغییرات خاص فعالیت‌های انسانی وضع می‌گردد. غالباً اصطلاح «آب زیرزمینی» را به آب‌های زیر سطح زمین که قابل برداشت به وسیله چاه، چشمه و قنات است، به کار می‌برند. این گونه آب‌ها بیشتر در اعماق ۵۰ تا ۱۰۰ متری زمین انباشته شده و در اعماق بیشتر معمولاً به دلیل فشار زیاد، مسدود شدن خلل و فرج مزبور اثری از آنها دیده نمی‌شود. (دستورالعمل تعیین حریم کیفی آب‌های زیرزمینی به شماره ۹۲/۱۸۹۱۹ مورخ ۱۳۹۲/۰۳/۰۵ معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهوری).

- **آبخوان یا سفره آب زیرزمینی:** لایه‌هایی از خاک و سنگ دارای خلل، فرج و شکستگی در مخروط‌افکنه‌های کوهپایه‌ای و دشت‌های آبرفتی که قابلیت ذخیره‌سازی آب‌های مازاد سطحی به صورت طبیعی یا مصنوعی جهت استفاده‌های کوتاه مدت یا درازمدت بعدی در آنها وجود دارد.

- **دشت ممنوعه:** دشتی که در آن بهره‌برداری از منابع آب زیرزمینی بیش از پتانسیل تجدیدپذیر بوده به گونه‌ای که موجب افت سطح آب در آن دشت گردیده و به طور طبیعی امکان بازگشت به سطح تعادل وجود ندارد.

- **دشت ممنوعه بحرانی:** دشت ممنوعه‌ای که در آن، سطح آب سفره زیرزمینی یا کیفیت آب آبخوان به طور مستمر افت دارد (ضوابط ایجاد تعادل بین منابع و مصارف آب، موضوع مصوبه شماره ۸۵۱۶۶/ت/۸۵۳۷۸ هـ ۱۳۸۷/۰۵/۲۹ هیات وزیران).

**ص- مناطق چهارگانه سازمان:** مطابق بند الف ماده (۳) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب خرداد ۱۳۵۳ شامل پارک ملی، اثر طبیعی ملی، منطقه حفاظت شده، و تعیین حدود این مناطق به عهده شورای عالی حفاظت محیط زیست می‌باشد.

**تبصره ۶-** علاوه بر مناطق فوق زیستگاه‌هایی با ویژگی‌های بارز با عنوان «مناطق شکار ممنوع» نیز تحت حمایت سازمان می‌باشند که شکار در آن‌ها به مدت ۳ تا ۵ سال به دلیل کاهش جمعیت ممنوع می‌شود و در صورت احیا قابلیت ارتقا به منطقه حفاظت شده را دارند.

**ق- تالاب:** بند ج ماده یک قانون اراضی مستحدث و ساحلی مصوب ۱۳۵۴ تالاب را این‌گونه تعریف می‌کند: «تالاب اعم است از اراضی مرداب، باتلاق یا آب‌بندان طبیعی که سطح آن در حداکثر ارتفاع آب از پنج هکتار کمتر نباشد.» در کنوانسیون رامسر ۱۹۷۱ که طبیعتاً ایران نیز جزو آن است تالاب به این ترتیب معرفی شده است: «تالاب‌ها شامل مرداب‌ها و باتلاق‌ها و لجن‌زارها یا آب‌های طبیعی یا مصنوعی اعم از دائمی یا موقت هستند که آب‌های شیرین، تلخ یا شور در آن به صورت راکد یا جاری یافت می‌شود، از آن جمله است آب‌های دریا که عمق آن‌ها در پایین‌ترین نقطه جزر از شش متر تجاوز ننماید.»

**ر- مصب:** به محل ورود رود به دریاچه، دریا یا باتلاق در ریگزار، دهانه رود یا مصب گویند. مصب‌ها محل تلاقی آب‌های شیرین و آب‌های شور هستند.



**رده های ۴ و ۵-** واحدهای این رده‌ها ملزم به استقرار در خارج از حریم مصوب شهرها و محدوده روستاها، با رعایت ضوابط استقرار در کاربری‌های تعیین شده مندرج در طرح‌های توسعه و عمران ناحیه‌ای و یا مجموعه شهری و در صورت عدم وجود طرح‌های مذکور مجازند برابر تبصره ۲ ماده ۳ آیین‌نامه نصاب اراضی قابل واگذاری به فعالیت‌های مختلف در خارج از حریم شهرها و روستاها موضوع تصویب‌نامه هیات وزیران به شماره ۷۹۲۵۹/ت۴۲۸۴۹هـ مورخ ۱۳۹۰/۴/۱۵ در کاربری‌های مجاز، مشروط به رعایت فواصل از سایر کاربری‌ها به شرح جدول شماره (۱) استقرار یابند.

**تبصره ۵-** از واحدهای رده چهار عناوین ستاره‌دار مندرج در جدول شماره (۲) ملزم به تهیه گزارش توجیهی زیست محیطی می‌باشند که بدین منظور ضروری است متقاضی برابر شرح خدمات پیوست شماره یک نسبت به تهیه آن اقدام و نتایج مربوطه در کارگروهی با مسئولیت مدیرکل حفاظت محیط زیست استان، و عضویت معاونین تخصصی و رییس اداره محیط زیست انسانی مطرح و اتخاذ تصمیم گردد.

ادارات کل موظفند در پایان هر فصل لیست پروژه‌ها و نحوه اجرای تعهدات و ملاحظات زیست محیطی مندرج در طرح توجیهی را جهت نظارت به دفتر ارزیابی زیست محیطی ارسال نمایند.

**تبصره ۶-** به استناد مصوبات شورای عالی حفاظت محیط زیست واحدهای رده پنج مشمول انجام مطالعات ارزیابی زیست محیطی و ملزم به رعایت فواصل رده چهار مندرج در جدول شماره یک می‌باشند. مضاف بر آن کمیته ارزیابی مجاز است در صورت صلاحدید، حسب نوع پروژه و آلاینده‌های احتمالی، فواصل مربوطه را افزایش دهد.

**ماده ۴-** در راستای حکم ماده ۴۶ قانون توزیع عادلانه مصوب ۱۳۶۱ که اشعار می‌دارد «آلوده ساختن آب ممنوع است، مسئولیت پیشگیری و ممانعت و جلوگیری از آلودگی منابع آب به سازمان محول می‌شود»، کمیته ارزیابی زیست محیطی می‌تواند از استقرار واحدهای آلاینده رده ۵ (موضوع تبصره ۶ ماده ۳) روی سفره‌های آب زیرزمینی یا آبخوان‌ها ممانعت نماید.

**ماده ۵-** استقرار شهرک‌ها و نواحی صنعتی در حریم شهرها مشمول ضوابط و مقررات مندرج در ماده ۹ ضوابط استقرار واحد های تولیدی و صنعتی می‌باشند.

**ماده ۶-** واحدهای رده ۱، ۲ و ۳ مشروط به رعایت فواصل مندرج در جدول شماره یک و موافقت معاونت محیط زیست طبیعی و تنوع زیستی سازمان می‌توانند در مستثنیات مناطق حفاظت شده و پناهگاه‌های حیات وحش مستقر شوند.

**ماده ۷-** در صورتی که عنوان واحدی در فهرست جدول شماره (۲) وجود نداشته باشد به منظور تعیین رده، با تکمیل و ارسال پرسشنامه زیست محیطی برابر پیوست شماره دو این ضوابط و سایر مستندات لازمه، موضوع در دفتر ارزیابی زیست محیطی سازمان بررسی و نتیجه به ادارات کل حفاظت محیط زیست استان‌ها ابلاغ می‌گردد.

**ماده ۸-** چنانچه در حوزه استحفاظی بخش، مکان دیگری بجز محل مورد تقاضا یافت نشود مراتب در کارگروه موضوع تبصره (۵) ماده (۳) این ضوابط مطرح می‌گردد. کارگروه مجاز است حسب رده متعلقه و رعایت ملاحظات زیست محیطی، حداکثر تا ۳۰ (سی) درصد صرفاً فواصل کاربری‌های سکونتگاهی، آموزشی و درمانی را تعدیل نمایند.



**ماده ۹-** در راستای اجرای آیین نامه بند (ط) تبصره (۶) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۸ موضوع تصویب نامه شماره ۵۳۴۶۱/ت/۵۶۵۵۰ مورخ ۱۳۹۸/۰۵/۰۲ هیات وزیران با هدف جلوگیری از اثرات مخرب محیط زیستی ناشی از پسماند تولیدات مصرفی احداث واحدهای پسماندسوز در خارج محدوده و داخل حریم شهرها مشروط به رعایت فواصل رده ۳ مندرج در جدول شماره یک و انجام مطالعات ارزیابی زیست محیطی امکان پذیر می باشد.

**ماده ۱۰-** ممنوعیت استقرار صنایع در شعاع های معینه کلانشهرها مشمول واحدها و مراکز خدماتی نمی شوند.

تبصره- ایجاد شهرک ها و نواحی صنعتی در محدوده های مذکور منوط به اخذ مجوز از هیات وزیران می باشد.

**ماده ۱۱-** ادارات کل حفاظت محیط زیست استان ها مکلفند پاسخ استعلامات واصله را حداکثر ظرف مدت یک ماه به مرجع استعلام اعلام نمایند.

تبصره- مدت پاسخگویی به استعلامات واحدهای مشمول انجام مطالعات ارزیابی زیست محیطی حداکثر دو ماه از تاریخ وصول گزارشات مربوطه می باشد.

**ماده ۱۲-** اعتبار مجوز زیست محیطی صادره به مدت یک سال از تاریخ صدور می باشد. در صورت عدم پیشرفت فیزیکی در مهلت مقرر موافقت مربوطه کان لم یکن تلقی و استعلام مجدد از اداره کل حفاظت محیط زیست استان ضروری است.

جدول شماره ۱: حداقل فواصل مجاز برای استقرار واحدهای گروه خدماتی

ردیف	فاصله از مناطق و کاربری‌ها بر حسب متر		رده ۱	رده ۲	رده ۳	رده ۴
۱	سکونتگاه‌ها	شهر (برای رده‌های ۲ و ۳ فاصله از خط محدوده شهر و رده ۴ فاصله از حریم شهر ملاک است)	-	۱۵۰	۲۵۰	۴۰۰
		روستا (فاصله از خط محدوده روستا ملاک است)	-	۱۰۰	۱۵۰	۲۵۰
۲	سایر مراکز جمعیتی	مراکز درمانی و آموزشی و سکونتگاه‌های زیر ۲۰ خانوار	-	۱۰۰	۱۵۰	۲۰۰
		مراکز نظامی و ندامتگاه‌ها	اخذ مجوز از مراجع ذیصلاح			
۳	پارک ملی - اثر طبیعی ملی		۵۰	۱۰۰	۱۵۰	۲۵۰
۴	پناهگاه حیات وحش - منطقه حفاظت شده		-	-	-	۱۰۰
۵	تالاب‌های ثبت کنوانسیون رامسر، خورها، صخره‌های مرجانی، علف‌های دریایی، پهنه‌های گلی، جنگل‌های حراء و مصب رودخانه‌های (حوضه خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر)		۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰	۲۵۰
۶	رودخانه‌های حفاظت شده و منابع آب سطحی در مناطق چهارگانه سازمان		۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰	۲۵۰
۷	سایر تالاب‌ها (ثبت نشده در کنوانسیون رامسر)		۵۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۵۰
۸	رودخانه‌ها، انهار طبیعی، برکه‌ها، دریاچه‌های تامین کننده آب شرب و مخازن سدها		برابر سرانه‌های حریم منابع آب، مندرج در طرح جامع شهر و هادی روستایی	۱۰۰	۱۵۰	۲۵۰
۹	مسیلها، مردابها، برکه‌های طبیعی، انهار و رودخانه‌های غیر قابل شرب		برابر سرانه‌های حریم منابع آب، مندرج در طرح جامع شهر و هادی روستایی	۵۰	۸۰	۱۵۰
۱۰	چاه، چشمه و قنات		۳۰	۸۰	۱۰۰	۱۵۰

### توضیحات جدول شماره یک:

الف- فواصل مندرج در ردیف‌های ۵ و ۶ مستفاد از بند (ت) ماده (۱) آیین‌نامه جلوگیری از تخریب و آلودگی غیرقابل جبران تالاب‌ها به شماره ۱۵۷۴۰۸/ت/۵۵۵۰۹۶ هـ ۹۷/۱۱/۲۷ و تبصره چهارم ماده یک دستورالعمل ناحیه‌بندی استقرار کاربری در حریم کیفی منابع آب سطحی (ضابطه ۷۸۲)، موضوع بخشنامه شماره ۹۸/۳۱۷۹۱۵ مورخ ۱۳۹۸/۰۶/۱۲ سازمان برنامه و بودجه می‌باشند.

ب- فواصل مندرج در ردیف (۷) مستفاد از تبصره ۸ ماده یک دستورالعمل ناحیه‌بندی استقرار کاربری در حریم کیفی منابع آب سطحی - ضابطه ۷۸۲، موضوع بخشنامه شماره ۹۸/۳۱۷۹۱۵ مورخ ۱۳۹۸/۰۶/۱۲ سازمان برنامه و بودجه و با رعایت ماده ۲ آیین‌نامه اجرایی تبصره ۲ ماده ۲ قانون اراضی مستحدث و ساحلی مصوبه ۳۲۷۹/ت/۳۶۲۵۶/ک مورخ ۱۳۸۷/۰۱/۱۹ می‌باشند.

ج - فواصل مندرج در ردیف ۸ مستفاد از تبصره یک و دو دستورالعمل حریم کیفی منابع آب سطحی و قانون تعیین حریم دریاچه‌های احداثی پشت سدها مصوب ۱۳۴۴/۰۴/۲۷ مجلس شورای ملی می‌باشند.

د- فواصل مندرج در ردیف (۱۰) مستفاد از دستورالعمل تعیین حریم کیفی آب‌های زیرزمینی به شماره ۹۲/۱۸۹۱۹ مورخ ۱۳۹۲/۰۳/۰۵ معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهوری می‌باشند.

جدول شماره ۲: فهرست رده‌ها و عناوین واحدهای گروه صنایع خدماتی (۱۱۰۰۰۰)

رده یک (۱)

ردیف	عنوان واحد
۱۱۰۰۰۱	مراکز معاینه فنی خودروهای سبک
۱۱۰۰۰۲	بیمارستان
۱۱۰۰۰۳	مراکز و ایستگاه‌های جمع‌آوری زباله
۱۱۰۰۰۴	ایستگاه‌های آتش نشانی، مراکز امداد و نجات هلال احمر
۱۱۰۰۰۵	مساجد و مراکز مذهبی
۱۱۰۰۰۶	پد بالگرد (هلی‌برد روی سازه‌های بلندمرتبه)
۱۱۰۰۰۷	مراکز نگهداری کودکان بی سرپرست و مراکز مراقبتی سالمندان
۱۱۰۰۰۸	مونوریل، مترو شهری و تاسیسات مرکزی
۱۱۰۰۰۹	کلینیک درمانی، پلی کلینیک، درمانگاه‌ها و موارد مشابه آن
۱۱۰۰۱۰	تاسیسات آب، برق، گاز و تلفن
۱۱۰۰۱۱	مراکز رادیولوژی، سونوگرافی
۱۱۰۰۱۲	مراکز عرضه وسایل نقلیه و خودروهای سبک
۱۱۰۰۱۳	انواع تعمیرگاه اعم از خودرویی، لوازم خانگی و موارد مشابه
۱۱۰۰۱۴	حوزه‌های علمیه
۱۱۰۰۱۵	تالارهای پذیرایی
۱۱۰۰۱۶	انواع انبار مواد و محصولات اعم از غذایی، دارویی، کالاهای تجاری، انبار سنتی گندم
۱۱۰۰۱۷	دانشگاه‌ها، مجتمع‌های فنی و حرفه‌ای، هنرستان‌ها، مهد کودک، و سایر مراکز آموزشی و تربیتی
۱۱۰۰۱۸	آزمایشگاه هیدروستاتیک مخازن CNG
۱۱۰۰۱۹	ارائه خدمات لیزری
۱۱۰۰۲۰	احداث واحد تقلیل فشار گاز TBS از ۲۵۰ پوند (psi) به ۶۰ پوند (psi)
۱۱۰۰۲۱	ایستگاه تقویت فشار گاز شهری به روش EPC
۱۱۰۰۲۲	استقرار دکل‌های مخابراتی و نصب آنتن‌های مخابراتی (مطابق با مفاد نامه شماره ۹۸/۳۰۰/۱۷۵۵۰ مورخ ۹۸/۵/۱۲ معاون محیط زیست انسانی)
۱۱۰۰۲۳	استقرار پست برق ۲۳۰ برق مرکز شهر
۱۱۰۰۲۴	استقرار سایت GSM (سایت تخصصی اطلاعات موبایل)
۱۱۰۰۲۵	نصب کافوهای مخابراتی
۱۱۰۰۲۶	استقرار سایت‌های آتش نشانی
۱۱۰۰۲۷	ایستگاه رادیویی
۱۱۰۰۲۸	واحد خشک‌شویی
۱۱۰۰۲۹	فروشگاه‌های زنجیره‌ای، هایپرمارکت
۱۱۰۰۳۰	استقرار پارک‌های علم و فناوری و واحدهای فناور (برای رده‌های یک فعالیت‌های دانش‌بنیان و صنایع پیشرفته)
۱۱۰۰۳۱	شرکت‌ها، موسسات غیر تولیدی دانش بنیان و فناور (واحدهای علمی، پژوهشی و تحقیقاتی)

گرما به عمومی	۱۱۰۰۳۲
ایستگاه هواشناسی، پمپاژ آب	۱۱۰۰۳۳
استخر ذخیره آب کشاورزی	۱۱۰۰۳۴
سیستم تصفیه رواناب‌های سطحی	۱۱۰۰۳۵
تصفیه‌خانه محلی مقیاس کوچک فاضلاب شهری و روستایی به روش تصفیه پیشرفته (Local)	۱۱۰۰۳۶
واحد نصب تجهیزات CNG برای خودروهای سواری و وانت	۱۱۰۰۳۷
نگهداری و عرضه گل و گیاه بصورت نمایشگاهی	۱۱۰۰۳۸
استقرار نمایندگی فروش و تعمیرگاه مجاز شرکت‌های خودروسازی برای خودروهای سبک	۱۱۰۰۳۹
فروشگاه سموم کشاورزی و باغبانی	۱۱۰۰۴۰
واحد عرضه ماهی (بازارچه فروش و عرضه ماهی)	۱۱۰۰۴۱
آزمایشگاه خوراک دام و دامپزشکی	۱۱۰۰۴۲
سفره‌خانه سنتی و سالن اجتماعات، تالار و رستوران، قهوه‌خانه، اغذیه‌فروشی و مشابه آن	۱۱۰۰۴۳
مجتمع فنی و خدماتی خودرو سبک	۱۱۰۰۴۴
میدان میوه و تره‌بار محلی	۱۱۰۰۴۵
بازارچه‌های دائمی صنایع دستی، سوغات و موارد مشابه آن	۱۱۰۰۴۶
دفاتر خدمات مسافرتی و آژانس‌ها	۱۱۰۰۴۷
کلانتری، پلیس +۱۰، مراکز ستادی ارگان‌های نظامی و انتظامی	۱۱۰۰۴۸
کارواش خودروهای سبک	۱۱۰۰۴۹
چاپخانه‌های کتاب و نشریات	۱۱۰۰۵۰
اتاقک نگهبانی، خانه کارگری، اتاق کارگری و نگهبانی باغ	۱۱۰۰۵۱
دفاتر صدور بارنامه حمل و نقل بدون پارکینگ و باسکول	۱۱۰۰۵۲
مرکز فروش نفت روستایی	۱۱۰۰۵۳
رصدخانه	۱۱۰۰۵۴
جاده فرعی	۱۱۰۰۵۵
خطوط انتقال نیرو و فیبر نوری	۱۱۰۰۵۶
تعمیر و بازسازی صندلی هواپیما	۱۱۰۰۵۷
صافکاری و نقاشی اتومبیل (فقط در کاربری کارگاهی)	۱۱۰۰۵۸
تصفیه‌خانه‌های آب شهری و روستایی	۱۱۰۰۵۹
مراکز تحقیقات صنعتی (فقط واحدهای علمی، آموزشی)	۱۱۰۰۶۰
پیست دوچرخه‌سواری	۱۱۰۰۶۱
چمن مصنوعی	۱۱۰۰۶۲
احداث انواع سالن‌های ورزشی سرپوشیده (والیبال، فوتبال، بسکتبال، بدنسازی، استخرهای سرپوشیده، حمام سونا، جکوزی و موارد مشابه)	۱۱۰۰۶۳
کلینیک دامپزشکی دام کوچک	۱۱۰۰۶۴
کلینیک گیاه پزشکی	۱۱۰۰۶۵
آزمایشگاه تشخیص طبی، آزمایشگاه مرکزی، آزمایشگاه مواد غذایی	۱۱۰۰۶۶

آموزش و توانبخشی معلولین	۱۱۰۰۶۷
واحد تفریحی سورتمه	۱۱۰۰۶۸
تله کابین و سکوی فرود	۱۱۰۰۶۹
باغ پرندگان(فواصل مطابق با دستورالعمل معاونت محترم محیط زیست طبیعی)	۱۱۰۰۷۰
مجتمع آب درمانی با تاسیسات خدمات رسانی و اقامتگاه	۱۱۰۰۷۱
اسکله با سازه چوبی، اسکله تفریحی	۱۱۰۰۷۲
تفرجگاه بدون مراکز اقامتی	۱۱۰۰۷۳
احداث بنادر مسافری با پذیرش شناورهای کمتر از ۱۰۰۰ تن	۱۱۰۰۷۴
شهر بازی	۱۱۰۰۷۵
واحدهای بوم گردی روستایی، عشایری با مساحت کمتر از ۵ هکتار	۱۱۰۰۷۶
هتل، متل، هتل آپارتمان، مهمانسرا، اقامتگاه، زائرسرا، خوابگاه و موارد مشابه	۱۱۰۰۷۷
پایانه مسافربری برون شهری	۱۱۰۰۷۸
بارانداز گوشت در سردخانه جهت عرضه	۱۱۰۰۷۹
پارکینگ خودروهای تصادفی	۱۱۰۰۸۰
واحد حمل و نقل بار و مسافر خودروهای سبک	۱۱۰۰۸۱
نمایشگاه خودروی سبک	۱۱۰۰۸۲
پارکینگ خودروهای سبک	۱۱۰۰۸۳
انبار تاسیسات ماشین آلات کشاورزی ویژه مناطق روستایی	۱۱۰۰۸۴
موزه مردم شناسی و تاریخ طبیعی	۱۱۰۰۸۵
جایگاه های سوخت اعم از بنزین و گاز طبیعی مشروط به: الف) رعایت فاصله ۲۰ متری از کاربری های مسکونی، آموزشی و درمانی پیرامون ب) اخذ مجوز شورای ترافیک ج) موافقت کمیسیون ماده ۵ قانون تاسیس شورایعالی شهرسازی و معماری د) اجرای طرح کهاب. « تبصره: رعایت فاصله ۲۰ متری الزامی و قابل طرح در ماده ۸ نمی باشد.»	۱۱۰۰۸۶
پر کردن سیلندرها و گاز پیک نیک و موارد مشابه	۱۱۰۰۸۷

رده دو (۲)

ردیف	عنوان واحد
۱۲۰۰۰۱	پیست موتورسواری، اسکی، اسب سواری
۱۲۰۰۰۲	ایستگاه تقلیل فشار گاز برون شهری CGS از ۱۰۰۰ پوند(Psi) به ۲۵۰ پوند(Psi)
۱۲۰۰۰۳	میدان میوه و تره‌بار مرکزی
۱۲۰۰۰۴	پلاژهای ساحلی
۱۲۰۰۰۵	باند بالگرد(برای خارج محدوده شهر و روستا)
۱۲۰۰۰۶	احداث سدهای لاستیکی و معیشتی با ارتفاع کمتر از ۱۵ متر
۱۲۰۰۰۷	پاسگاه انتظامی
۱۲۰۰۰۸	ایستگاه تقویت فشار گاز برون شهری
۱۲۰۰۰۹	تصفیه‌خانه فاضلاب روستایی(انجام مطالعات ارزیابی زیست محیطی ضرورت ندارد)
۱۲۰۰۱۰	باسکول و توزین خودروهای سنگین
۱۲۰۰۱۱	واحد انبار چوب و MDF
۱۲۰۰۱۲	سردخانه با تاسیسات از قبیل باسکول و تجهیزات جانبی
۱۲۰۰۱۳	دفتر حمل و نقل با پارکینگ و باسکول
۱۲۰۰۱۴	قالیشویی و موارد مشابه
۱۲۰۰۱۵	اردوگاه اتباع خارجی
۱۲۰۰۱۶	مرکز جمع‌آوری ضایعات خشک
۱۲۰۰۱۷	میدان عرضه خوراک دام و طیور
۱۲۰۰۱۸	واحد چوب‌فروشی به صورت عمده با باسکول
۱۲۰۰۱۹	احداث کوهستان پارک و مجموعه نمایشگاهی تا ۵ هکتار
۱۲۰۰۲۰	آموزشگاه رانندگی پایه یک
۱۲۰۰۲۱	مرکز بازپروری و اشتغال معتادین
۱۲۰۰۲۲	ترمینال و کارواش خودروهای سنگین
۱۲۰۰۲۳	جایگاه عرضه سوخت نفت گاز خودروهای سنگین
۱۲۰۰۲۴	رستوران بین راهی
۱۲۰۰۲۵	مراکز معاینه فنی خودروهای سنگین
۱۲۰۰۲۶	سیلوی غلات و حبوبات
۱۲۰۰۲۷	راه‌دارخانه
۱۲۰۰۲۸	مرکز خرید و فروش پرندگان زینتی

رده سه (۳)

ردیف	عنوان واحد
۱۳۰۰۰۱	استقرار پارک‌های علم و فناوری و واحدهای فناور (برای واحدهای رده‌های ۱، ۲ و ۳) با رعایت مصوبه ۱۳۰۹۹۷/ت/۴۸۶۰۹ ه مورخ ۱۳۹۴/۰۹/۱۵ هیات وزیران
۱۳۰۰۰۲	شرکت‌ها، موسسات تولیدی دانش‌بنیان، فناور و پیشرفته (برای واحدهای رده‌های ۱، ۲ و ۳) با رعایت مصوبه ۱۳۰۹۹۷/ت/۴۸۶۰۹ ه مورخ ۱۳۹۴/۰۹/۱۵ هیات وزیران
۱۳۰۰۰۳	انبار کود و سموم سرپوشیده
۱۳۰۰۰۴	واحد های کوچک بی‌خطر سازی و امحاء پسماندهای عفونی
۱۳۰۰۰۵	بارانداز و بازارچه‌های محصولات کشاورزی
۱۳۰۰۰۶	پارکینگ و تعمیرگاه خودروهای سنگین
۱۳۰۰۰۷	زباله‌سوز و پسماندسوز (وفق مقررات مندرج در ماده ۹)
۱۳۰۰۰۸	فرودگاه‌های کوچک سمپاشی و آموزشی در مقیاس کوچک
۱۳۰۰۰۹	مرکز احیاء و پاکسازی خاک‌های آلوده
۱۳۰۰۱۰	مجتمع تفریحی، توریستی و گردشگری تا ۵ هکتار در استان‌های شمالی (فاقد محدودیت حریم، محدوده فواصل شهر و روستا)
۱۳۰۰۱۱	محل دفع پسماندهای روستایی
۱۳۰۰۱۲	دستگاه‌های زباله‌سوز بیمارستانی
۱۳۰۰۱۳	سردخانه و اتاق تشریح پزشکی قانونی
۱۳۰۰۱۴	نمایشگاه‌های دائمی ملی و منطقه‌ای
۱۳۰۰۱۵	استادیوم ورزشی، سالن‌های و مجتمع‌های بزرگ ورزشی
۱۳۰۰۱۶	مرکز تیمار و نگهداری پرندگان شکاری
۱۳۰۰۱۷	چیدن و شستشوی پشم خام حیوانی
۱۳۰۰۱۸	مجتمع خدماتی رفاهی بین راهی
۱۳۰۰۱۹	انبار و توزیع سیمان، گچ پاکتی و فله
۱۳۰۰۲۰	احداث پارک طبیعت گردی
۱۳۰۰۲۱	میدان عرضه دام تا ۵۰۰ راس با اولویت استقرار در جوار کشتارگاه
۱۳۰۰۲۲	احداث کوهستان پارک و مجموعه نمایشگاهی با مساحت بیش از ۵ تا ۱۰ هکتار
۱۳۰۰۲۳	اردوگاه‌های تفریحی و آموزشی
۱۳۰۰۲۴	نگهداری سگ‌های ولگرد
۱۳۰۰۲۵	مراکز دپوشن و ماسه و موارد مشابه
۱۳۰۰۲۶	نمایندگی فروش و تعمیرگاه مجاز شرکت‌های خودروسازی برای خودروهای سنگین
۱۳۰۰۲۷	میدان میوه و تره‌بار مرکزی
۱۳۰۰۲۸	آرامستان شهری و روستایی
۱۳۰۰۲۹	باغ وحش و پارک وحش
۱۳۰۰۳۰	پایگاه امداد و نجات جاده‌ای
۱۳۰۰۳۱	باشگاه خلبانی و هوانوردی



تاکسیدرمی	۱۳۰۰۳۲
باشگاه ورزشی تیراندازی و تراپ اسکیت	۱۳۰۰۳۳
پایگاه اورژانس بین راهی	۱۳۰۰۳۴
مجتمع فنی و خدماتی خودرو سنگین	۱۳۰۰۳۵
کلینیک و بیمارستان دامپزشکی (دام بزرگ)	۱۳۰۰۳۶
انبار تاسیسات و ماشین آلات کشاورزی- هانگار	۱۳۰۰۳۷
مرکز آموزش سگ‌های امداد رسان	۱۳۰۰۳۸
باشگاه سوارکاری	۱۳۰۰۳۹
سایت ضد عفونی خودروهای حامل نهاده‌های خوراک دام و طیور	۱۳۰۰۴۰
تاسیسات پرتودهی گاما	۱۳۰۰۴۱
ایستگاه موقت جمع‌آوری، تخلیه و بارگیری پسماندهای شهری	۱۳۰۰۴۲
مکانیزاسیون یا تعمیر وسایل کشاورزی	۱۳۰۰۴۳
پایانه حمل و نقل خودروهای سنگین	۱۳۰۰۴۴
انبار آهن‌آلات ساختمانی	۱۳۰۰۴۵

رده چهار (۴)

ردیف	عنوان
۱۴۰۰۰۱	مجتمع تفریحی، توریستی و گردشگری تا ۱۵ هکتار سایر استان‌ها به غیر از استان‌های شمالی (فاقد محدودیت حریم، محدوده فواصل شهر و روستا)
۱۴۰۰۰۲	پیست اتومبیل‌رانی
۱۴۰۰۰۳	زباله‌سوز جهت امحاء پسماندهای تولیدی واحد صنعتی مطابق با استانداردهای خروجی سازمان حفاظت محیط زیست (استقرار در عرصه و اعیان همان واحد صنعتی و عدم پذیرش پسماند از سایر واحدها)
۱۴۰۰۰۴	پادگان، آمادگاه، میدان تیر، و سایر مراکز نظامی اعم از آموزشی و غیره
۱۴۰۰۰۵	انبار مواد شیمیایی (خورنده <sup>۱</sup> - احتراقی - انفجاری - پرتوزا)
۱۴۰۰۰۶	شهر لجستیک بندر * (مشمول گزارش توجیهی زیست محیطی)
۱۴۰۰۰۷	سایت بوزدائی بشکه‌های خالی ماده بودارگاز طبیعی (مرکاپتان)
۱۴۰۰۰۸	محل دفع یا دفن نخاله‌های ساختمانی
۱۴۰۰۰۹	احداث چندراهه خطوط لوله نفت و گاز * (مشمول گزارش توجیهی زیست محیطی)
۱۴۰۰۱۰	امحاء جفت جنین با استفاده از کوره لاشه‌سوز
۱۴۰۰۱۱	مناطق نمونه گردشگری کمتر از بیست هکتار (فاقد محدودیت حریم و فواصل شهر و روستا) * (مشمول گزارش توجیهی زیست محیطی)
۱۴۰۰۱۲	احداث محل انباشت فضولات دامی
۱۴۰۰۱۳	میدان عرضه دام بیش از ۵۰۰ راس با اولویت استقرار در جوار کشتارگاه
۱۴۰۰۱۴	احداث کوهستان پارک و مجموعه نمایشگاهی با مساحت بیش از ۱۰ هکتار
۱۴۰۰۱۵	بند و سد خاکی با ارتفاع کمتر از ۱۵ متر و دریاچه کمتر از ۴۰۰ هکتار * (مشمول گزارش توجیهی زیست محیطی)
۱۴۰۰۱۶	دهکده بوم‌گردی
۱۴۰۰۱۷	آب‌شیرین‌کن با ظرفیت بیش از هزار تا پنجاه هزار متر مکعب در روز * (مشمول گزارش توجیهی زیست محیطی)
۱۴۰۰۱۸	سایت پدافند هوایی
۱۴۰۰۱۹	محل دفن لاشه حیوانات اهلی و خانگی
۱۴۰۰۲۰	پردازش و مدیریت پسماندهای شیمیایی و دارویی به روش کپسوله کردن (تثبیت و جامدسازی) *
۱۴۰۰۲۱	بندر خشک * (مشمول گزارش توجیهی زیست محیطی)
۱۴۰۰۲۲	بندر (پایانه) تجاری و صیادی * (مشمول گزارش توجیهی زیست محیطی)
۱۴۰۰۲۳	شهرک حمل و نقل، تیرپارک، واحد لجستیک پارک * (مشمول گزارش توجیهی زیست محیطی)
۱۴۰۰۲۴	واحدهای تصفیه و بی‌خطرسازی انواع لجن تصفیه‌خانه‌های صنعتی * (مشمول گزارش توجیهی زیست محیطی)

## رده پنج (۵)

ردیف	عنوان واحد
۱۵۰۰۰۱	شبکه انتقال آب بین حوضه‌ای
۱۵۰۰۰۲	مراکز دفع و دفن انواع پسماندهای شهری
۱۵۰۰۰۳	مجتمع تفریحی و توریستی (طرح‌های گردشگری) در استان‌های شمالی کشور با وسعت بیش از پنج هکتار و در سایر استان‌های کشور با وسعت بیش از پانزده هکتار (فاقد محدودیت حریم و فواصل شهر و روستا)
۱۵۰۰۰۴	مناطق آزاد و ویژه در هر مقیاس
۱۵۰۰۰۵	شهرک‌های صنعتی با هر عنوان (توسعه شهرک‌های دارای مجوز ارزیابی بصورت بلافاصل و تا یکصد هکتار مشمول ارزیابی نمی‌باشد)
۱۵۰۰۰۶	ذخیره‌سازی زیرزمینی گاز طبیعی
۱۵۰۰۰۷	فرودگاه‌ها در هر مقیاس
۱۵۰۰۰۸	کارخانجات کمپوست شهری
۱۵۰۰۰۹	میادین نفت و گاز در هر مقیاس (توسعه، احداث و نگهداشت چاه‌های نفت و گاز در داخل میادین دارای مجوز ارزیابی، مشمول نمی‌باشند)
۱۵۰۰۱۰	سد نگهداشت باطله‌ها در هر مقیاس
۱۵۰۰۱۱	پایانه‌های نفت و گاز
۱۵۰۰۱۲	استحصال زمین از دریا و ایجاد جزیره مصنوعی
۱۵۰۰۱۳	بنادر با هر عنوان با ظرفیت پذیرش شناورهای بیش از هزار تن (توسعه بلافاصل بنادر دارای مجوز ارزیابی، بدون ایجاد پسرکانه جدید مشمول نمی‌باشد)
۱۵۰۰۱۴	لایروبی رودخانه‌های اصلی و دائمی و خورهای بزرگ (لایروبی مجدد و دوره‌ای را شامل نمی‌شود)
۱۵۰۰۱۵	شبکه جمع‌آوری فاضلاب شهری و تصفیه خانه فاضلاب (داخل حریم شهر و رعایت فواصل رده ۴)
۱۵۰۰۱۶	آزادراه (فاقد محدودیت محدوده و حریم و فواصل شهر و روستا) (تعمیر، اصلاح، بازسازی و تعریض مشمول نمی‌شود)
۱۵۰۰۱۷	بزرگراه در هر مقیاس - فاقد محدودیت محدوده و حریم و فواصل شهر و روستا (تعمیر، اصلاح، بازسازی و تعریض مشمول نمی‌شود)
۱۵۰۰۱۸	خطوط اصلی لوله گاز در هر مقیاس (تعمیر، اصلاح، بازسازی و تعریض مشمول نمی‌شود)
۱۵۰۰۱۹	خطوط اصلی لوله نفت در هر مقیاس (تعمیر، اصلاح، بازسازی و تعریض مشمول نمی‌شود)
۱۵۰۰۲۰	جاده اصلی درجه یک در هر مقیاس (فاقد محدودیت محدوده و حریم و فواصل شهر و روستا)
۱۵۰۰۲۱	خطوط انتقال نیرو فشار قوی دویست و سی کیلو ولت به بالا
۱۵۰۰۲۲	سیستم تصفیه یا امحاء مرکزی پسماندهای پزشکی (برای مرکز شهرستان می‌باشد و مرکز بخش را شامل نمی‌شود)
۱۵۰۰۲۳	مناطق نمونه گردشگری بیش از بیست هکتار (فاقد محدودیت حریم و فواصل شهر و روستا)
۱۵۰۰۲۴	انبار نفت
۱۵۰۰۲۵	سدهای بزرگ با ساختارهای جنبی (شبکه آبیاری، نیروگاه، خطوط انتقال) سدهای بزرگ با ارتفاع بیش از پانزده متر یا مساحت دریاچه بیش از چهارصد هکتار
۱۵۰۰۲۶	اسکله و سکوی نفتی در هر مقیاس
۱۵۰۰۲۷	آب‌شیرین‌کن با ظرفیت بیش از پنجاه هزار متر مکعب در روز (توسعه آب‌شیرین‌کن دارای مجوز ارزیابی در اراضی بلافاصل مشمول نمی‌باشد)
۱۵۰۰۲۸	راه‌آهن بین شهری در هر مقیاس (فاقد محدودیت محدوده و حریم و فواصل شهر و روستا) شامل مسیرهای دسترسی اختصاصی نمی‌شود.
۱۵۰۰۲۹	زباله‌سوز مرکزی (استقرار خارج از محدوده شهر و روستا و داخل حریم شهر)

## پیوست شماره یک: شرح خدمات گزارش توجیهی زیست محیطی (۵۰ صفحه)

- ۱- عنوان طرح یا پروژه
- ۲- کارفرما و مجری طرح (آدرس، تلفن و فاکس)
- ۳- اهداف، نیازها و ضرورت‌های طرح
- ۴- موقعیت و مساحت اجرای طرح و تعیین موقعیت آن روی نقشه توپوگرافی با ذکر فواصل از سایر کاربری‌ها
- ۵- فازبندی کلی و زمان‌بندی اجرای طرح یا پروژه در فاز ساخت و بهره برداری
- ۶- پلان جانمایی تاسیسات طرح یا پروژه با کلیه تاسیسات وابسته
- ۷- طریقه و محل تامین منابع مصرفی شامل مواد اولیه، آب مصرفی، سوخت و انرژی
- ۸- برآورد نیروی انسانی و منابع قرضه
- ۹- ارایه خلاصه ای از مرحله آماده‌سازی و ریزفعالیت‌هایی که حسب نوع پروژه منجر به تخریب و آلودگی محیط زیست می‌شوند شامل میزان پاک‌تراشی، حجم خاکبرداری، برداشت پوشش گیاهی، تغییر مسیر آب‌های سطحی، باطله‌ها، انفجار، حفاری و ...
- ۱۰- بررسی اجمالی آلاینده‌ها و پسماندهای ناشی از اجرای واحد خدماتی در مرحله احداث و بهره برداری.
- ۱۱- بررسی اجمالی وضعیت محیط زیست فیزیکی اعم از آب، هوا، اقلیم، خاک، زمین شناسی، لرزه‌خیزی در محدوده بلافصل پروژه و محیط پیرامونی و توضیحات مکفی در خصوص آلودگی‌های وضع موجود منطقه
- ۱۲- بررسی اجمالی محیط زیست طبیعی و بیولوژیکی اعم از حیات وحش جانوری و گیاهی
- ۱۳- بررسی محل پیشنهادی اجرای طرح نسبت به مناطق تحت مدیریت سازمان و تعیین موقعیت آن روی نقشه توپوگرافی.
- ۱۴- تشریح اجمالی وضعیت محیط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی.
- ۱۵- بررسی کمی و کیفی کاربری اراضی محدوده بلافصل طرح و محیط پیرامونی بر حسب هکتار به انضمام نقشه مربوطه
- ۱۶- بررسی اجمالی اثرات محتمل و قطعی طرح روی محیط‌های سه گانه (فیزیکوشیمیایی، اقتصادی اجتماعی و بیولوژیکی).
- ۱۷- ارائه برنامه مدیریت زیست محیطی شامل: راهکارهای اصلاحی، شیوه‌های پیشگیری و کنترل اثرات منفی مرتبط با اجرای طرح خدماتی مورد نظر.
- ۱۸- تدوین برنامه زمان بندی پایش منابع آلودگی و اثرات ناشی از اجرای طرح بر محیط زیست.
- ۱۹- نحوه نظارت بر حسن اجرای ملاحظات زیست محیطی مطابق با نتایج پایش اثرات فعالیت‌های ناشی از اجرای طرح بر محیط زیست .
- ۲۰- مدارک و مستندات مورد نیاز شامل: تصویرسند مالکیت یا واگذاری قانونی محل اجرای طرح، موافقت اصولی یا مجوز تاسیس و سایر مدارک لازم حسب نوع واحد خدماتی مورد تقاضا.

## پیوست شماره دو : پرسشنامه زیست محیطی

- ۱- عنوان طرح یا پروژه خدماتی برابر استعلام صورت گرفته یا موافقت اصولی
- ۲- موقعیت دقیق محل اجرای طرح با تکمیل جدول فواصل از کاربری‌های پیرامونی به انضمام نقشه و کروکی
- ۳- مساحت به تفکیک عرصه و اعیان
- ۴- موقعیت نسبت به حریم، محدوده شهر یا روستا
- ۵- شرح کامل فرایند واحد خدماتی مورد نظر
- ۶- نوع و میزان مصرف مواد اولیه برای اجرای طرح
- ۷- میزان و محل تامین و تخصیص آب
- ۸- نوع و میزان سوخت مصرفی
- ۹- میزان پساب، پسماند بهداشتی، فرایندی ناشی از تولید یا خدمات (خطرناک، ویژه و عادی)
- ۱۰- آلاینده شاخص ناشی از تولید یا خدمات مربوطه
- ۱۱- نظریه کارشناس محیط زیست و رده پیشنهادی اداره کل
- ۱۲- تکمیل کننده پرسشنامه
- ۱۳- امضای مدیر کل استان